

Sygn. akt I PK 46/18

POSTANOWIENIE

Dnia 23 października 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z powództwa Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych (...) w K. na rzecz A. F., Z. B. i B. A.,
przeciwko (...) Szpitalowi Klinicznemu (...) w K.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 23 października 2018 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 21 września 2017 r., sygn. akt VII Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej, bez obciążania strony skarżącej kosztami postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. wyrokiem z dnia 21 września 2017 r. oddalił apelację pozwanego (...) Szpitala Klinicznego (...) w K. od wyroku Sądu Rejonowego IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 21 grudnia 2016 r., zasądającego od pozwanego na rzecz A. F., Z. B. oraz B. A. odpowiednio kwoty: 16.056 zł, 17.016 zł oraz 16.056 zł tytułem wynagrodzenia za pracę wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

W skardze kasacyjnej pozwany zarzucił: 1/ błędną wykładnię art. 9 § 1 k.p., polegającą na przyznaniu wszystkim postanowieniom porozumienia z dnia 24 czerwca 2010 r. w sprawie zawieszenia stosowania niektórych przepisów prawa pracy waloru normatywności, pomimo że w zakresie pkt 3-10 porozumienie to nie

miało wymaganego oparcia w ustawie; 2/ błędną wykładnię art. 9¹ § 1 k.p., polegającą na uznaniu, że „zawartym w porozumieniu o zawieszeniu stosowania przepisów prawa pracy postanowieniom, na mocy których dokonywana jest zmiana zawieszanych regulacji, przysługuje walor normatywności”; 3/ niezastosowaniu art. 77² § 6 k.p. w związku z § 36 regulaminu wynagradzania z dnia 15 czerwca 2010 r., ale uznaniu, że „na mocy porozumienia o zawieszeniu stosowania w całości lub w części przepisów prawa pracy dopuszczalna jest merytoryczna zmiana przepisów prawa pracy, bez zachowania procedury przewidzianej dla zmiany tych przepisów, tj. przyjęcie, że do zmiany treści Regulaminu Wynagradzania mogło dojść w drodze porozumienia zawieszającego, bez zachowania trybu określonego przez przepisy powszechnie obowiązujące oraz przez Regulamin Wynagradzania”; 4/ nie zastosowanie art. 9 § 3 zdanie drugie k.p. w związku z art. 77² § 6 k.p. w związku z § 10 ust. 5 regulaminu wynagradzania, a w konsekwencji brak uznania, że w związku z zawieszeniem regulaminu wynagradzania w całości na okres 3 lat, przed jego wejściem w życie (a więc niestosowaniem jego postanowień z mocy prawa), prawo do wypłacania wynagrodzenia zasadniczego nieodpowiadającego poziomowi zaszeregowania przysługiwało pracodawcy od dnia zakończenia okresu zawieszenia regulaminu wynagradzania przez okres kolejnych 3 lat. Dodatkowo, z ostrożności procesowej, skarżący zarzucił niewłaściwe zastosowanie art. § 10 ust. 5 regulaminu wynagradzania, przez jego pominięcie przy ustalaniu wysokości niewypłaconego wynagrodzenia za okres od czerwca 2012 r. do czerwca 2013 r.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych, (-) jaki jest przedmiotowy zakres oparcia na ustawie postanowień porozumienia o zawieszeniu stosowania w całości lub w części przepisów prawa pracy, określonego przepisem art. 9¹ § 1 k.p., określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy - w szczególności jaki jest dopuszczalny zakres przedmiotowy porozumienia zbiorowego, dla którego jedynym oparciem na ustawie w rozumieniu art. 9 § 1 k.p. jest norma określona w art. 9¹ § 1 k.p.?; (-) czy dopuszczalne jest zawarcie w porozumieniu, o którym mowa w art. 9¹ § 1 k.p., postanowień nie dotyczących zawieszenia stosowania w całości lub w części przepisów prawa pracy

określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy, a w przypadku odpowiedzi twierdzącej - czy takim postanowieniem zawartym w porozumieniu o zawieszeniu stosowania w całości lub w części przepisów prawa pracy, określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy, w przypadku braku ich oparcia na ustawie lub na innym przepisie prawa powszechnie obowiązującego, przysługuje walor normatywności?; (-) jaki skutek ma zawarcie porozumienia o zawieszeniu stosowania regulaminu wynagradzania w okresie między podaniem go do wiadomości pracowników a jego wejściem w życie?; (-) czy zawieszenie regulaminu wynagradzania na mocy porozumienia określonego w art. 9¹ § 1 k.p. w powyższym terminie powoduje równocześnie zawieszenie biegu terminu dwutygodniowego od dnia podania go do wiadomości pracowników, czy też termin ten biegnie dalej, a zawieszenie regulaminu wynagradzania ma faktyczny skutek dopiero od dnia upływu terminu?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód Ogólnopolski Związek Zawodowy Pracowników Bloku Operacyjnego, Anestezjologii i Intensywnej Terapii (...) w K. działający na rzecz wymienionych powodów wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania. Warunkiem skuteczności wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jest przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Takim zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, lecz także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Przedstawienie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o merytoryczne rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez sformułowanie problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało, i powołanie

argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wtedy Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” i to „istotnym” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307). Ponadto, istotne zagadnienie prawne oraz potrzeba wykładni przepisów nie występują, jeżeli Sąd Najwyższy w określonej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 1652383; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522 oraz z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Tymczasem Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 1 marca 2018 r., I PK 168/17 (BSN - IPUSiSP 2018 nr 3, poz. 7) rozstrzygnął już merytorycznie skargę kasacyjną wniesioną przez pozwany szpital w analogicznej sprawie, oddalając tę skargę. W wyroku tym Sąd Najwyższy kompleksowo odniósł się do zagadnień prawnych powielonych w skardze kasacyjnej wniesionej w przedmiotowej sprawie, wyrażając pogląd, że zwrot „oparcie ustawowe” należy rozumieć szeroko jako wskazanie w ustawie (wyraźne lub wyinterpretowane) możliwości zawarcia porozumienia zbiorowego, nawet bez bliższego jego określenia. Odnosząc ten pogląd do wykładni art. 9¹ § 1 k.p., Sąd Najwyższy argumentował, że z językowego brzmienia tego przepisu nie wynika, aby przedmiot porozumienia ograniczał się tylko do bezwzględnej zgody organizacji związkowej na zawieszenie stosowania regulaminu wynagradzania. Zawieszenie stosowania regulaminu może być połączone z przyznaniem pracownikom określonych świadczeń (rekompensat) w ramach integralnej części porozumienia o zawieszeniu stosowania w całości lub w części przepisów prawa pracy. W spornych przypadkach przyznanie waloru normatywnego jedynie postanowieniom zawieszającym stosowanie regulaminu stanowiłoby pogwałcenie zasady lojalności i uczciwości kontraktowej wskutek bezpodstawnego uwolnienia pracodawcy od zobowiązań, które stanowiły warunek strony związkowej wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia. Rozważania zawarte w uzasadnieniu wyroku z dnia 1 marca 2018 r., I PK 168/17, zawierają odpowiedź także na drugie ze sformułowanych przez skarżącego zagadnień.

Porozumienie, o którym mowa w art. 9¹ k.p., może przybrać formę, w której modyfikuje się w okresie zawieszenia określone prawa wynikające z regulaminu wynagradzania i w tym elemencie porozumienie ma walor normatywny.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący postawił także pytanie o skutek zawarcia porozumienia o zawieszeniu stosowania regulaminu wynagradzania w okresie między podaniem go do wiadomości pracowników a jego wejściem w życie. W tej kwestii Sąd Najwyższy w powołanym wyroku wyjaśnił, że zawieszenie stosowania regulaminu jeszcze przed jego wejściem w życie oznaczało, że z dniem jego ogłoszenia wchodził on w życie, a równocześnie z tym dniem jego stosowanie podlegało zawieszeniu.

Trzeba podkreślić, że poglądy prawne zaprezentowane w powoływanym wyżej wyroku z dnia 1 marca 2018 r., I PK 168/17, zostały w pełni zaaprobowane w postanowieniach Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2018 r., I PK 165/17 oraz I PK 166/17, jak również z dnia 4 lipca 2018 r., I PK 175/17 oraz I PK 217/17 odmawiających przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania. W konsekwencji doszło do utrwalenia judykatury, co oznacza, że w rozpoznawanej sprawie nie występują istotne zagadnienia prawne wymagające dalszych wyjaśnień najwyższej instancji sądowej. Skoro Sąd Najwyższy udzielił już odpowiedzi w kwestiach spornych, a nie ujawniły się nowe nieznane wcześniej okoliczności mające wpływ na nadal kontestowany wynik wykładni, to nie ma potrzeby przyjmowania do merytorycznego rozpoznania kolejnych skarg kasacyjnych pochodzących od tego samego podmiotu, które zostały oparte na tych samych podstawach i formułowały te same wątpliwości interpretacyjne.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., bez obciążania strony skarżącej kosztami postępowania kasacyjnego (art. 102 k.p.c.).